1. Ünite Ölçme ve Değerlendirme Soruları

Bu testte cevaplamanız için farklı soru çeşitlerinden toplam 24 soru verilmiştir.
Daha fazla soru çözmek için ek sorulara testin sonunda verilen karekodu kullanarak ulaşabilirsiniz.

1. soruyu aşağıdaki hadisişerif metnini okuyarak cevaplayınız. I, III, IV

1. Ebu Hüreyre'nin (ra) bildirdiğine göre Allah Resulü şöyle buyurmuştur: "Sizi bıraktığım konularda siz de beni kendi hâlime bırakınız. Sizden öncekilerin helak oluş sebebi, (gereksiz) soru sormaları ve peygamberlerine muhalefet etmeleridir. Size bir şeyi yasakladığımda ondan mutlaka kaçınınız, bir şeyi emrettiğimde ise gücünüzün yettiği nispette onu yerine getiriniz."

(Buhari, "İtisam", 2)

Buna göre aşağıdaki ifadelerden hangilerine ulaşılabilir? İşaretleyiniz.

- ☐ **I.** Hz. Peygamber'in emrettiklerini güç yetirildiği oranda yerine getirmek gerekir.
- ☐ **II.** Bir konu hakkında sürekli soru sormak övülen bir davranıştır.
- ☐ **III.** Hz. Peygamber'in tebliği tüm insanları bağlayıcı nitelik taşır.
- ☐ **IV.** Dinî yükümlülüklerde Hz. Peygamber'in bildirdiğine itaat etmek gerekir.
- ☐ **V.** Önceki ümmetler gereksiz soru sordukları için hayırla anılmaktadır.
- ☐ **IV.** Dinî emirleri yerine getirmek istemeyen kişilerin mazeretleri geçerli görülür.

Aşağıdaki kutucuklarda hadis ilmiyle ilgili bazı ifadeler verilmiştir. 2-5. soruları kutucuklardaki harfleri kullanarak cevaplayınız. Aynı kutucuğu birden fazla soruya cevap olacak şekilde kullanabilirsiniz.

a Fiilî hadis	b Hadis	c Hilye	ç İsnat
d Kavlî hadis	e Metin	f Ravi	g Rivayet
ğ Senet	h Sünnet	ı Şemail	i Takrirî hadis

2. Hangileri hadis ilminin temel kavramlarındandır?

b, ç, e, f, g, ğ, h

3. Hangileri hadis çeşitleri arasında yer alır?

a, d, i

4. Hangisi Hz. Peygamber'in fiziki ve ahlaki özelliklerini konu alan hadislere verilen isimdir?

ı

5. Hangisi hadis nakleden kişiyi ifade eden kavramdır?

f

Aşağıdaki 6-12. soruların cevaplarını boş bırakılan alanlara yazınız.

6. Sümeyye, sosyal medyada hadisişerif olarak nitelendirilen ama aslında hadis olmayan bir sözü beğenmiş ve kendi sayfasında hadisişerif olarak paylaşmıştır.

Bu bilgiye göre hadis paylaşımında nelere dikkat edilmelidir?

....

....

....

....

....

7. Kureyş'in Mahzumoğulları kabilesine mensup zengin bir ailenin kızı olan Fatıma bir hırsızlık olayına karışmış ve yakalanmıştı. Kızın ailesi de Hz. Peygamber'in sevdiği aracılarla onun ceza almasını önlemek istemişti. Bunun üzerine Allah Resulü "Ey insanlar! Sizden önceki milletler ancak şu sebepten dolayı sapmışlardır: Onlar, ileri gelenlerden biri hırsızlık yaptığında ceza vermezlerdi. Güçsüz biri hırsızlık yaptığında ise ona ceza uygularlardı..." hatırlatmasında bulunmuştu. Sevgili Peygamberimiz, hemen akabinde Allah'a (cc) yemin ederek aynı suçu işleyenin kızı Fatıma olması hâlinde onu da cezalandıracağını vurgulamıştı. Böylece toplumları ayakta tutan bir ilkeyi tüm insanlığa bildirmişti.

(bk. Buhari, "Hudud", 12)

Bu metinde sünnetin ortaya koyduğu evrensel ilkelerden hangisi vurgulanmıştır? Bu ilkeyi açıklayınız.

Bu metinde sünnetin ortaya koyduğu evrensel ilkelerden adalet vurgulanmıştır.

....

....

....

....

8 ve 9. soruları aşağıda verilen metne göre cevaplayınız.

Allah Resulü'nün fetva ehli sahabilerinden olan İmran bin Husayn'ın bulunduğu bir mecliste bir kişi "Kur'an'da olanın dışında başka bir şeyden bahsetmeyin!" deyince İmran (ra) "Öğle namazının (farzının) dört rekât olduğunu, öğle namazında imamın Fatiha ve zammı sureleri açıktan okumayacağını Allah'ın kitabında gördün mü?" dedi. Sonra namazı, zekâtı ve benzeri hükümleri sıralayarak ilave etti: "Bütün bunları Allah'ın kitabında detaylı olarak açık buluyor musun? Allah'ın kitabı bunları kapalı bırakmıştır. Sünnet de o kapalı kısımları açıklamıştır."

(Şâtıbiî, *el-Muvâfakât,* 4/24)

8. Sünnetle ilgili çıkarılabilecek ilkeyi yazınız.

Kur'an'ı açıklayıcıdır

....

....

....

9. Sahabinin sünnet ile ilgili bu tutumunun sebebi nedir? Açıklayınız.

....

....

....

....

10. “Benim ve benden önceki peygamberlerin durumu bir ev inşa eden kimseye benzer. O kimse evi güzelce yapıp mükemmel hâle getirmiş fakat bir köşede sadece bir kerpiçlik yeri boş kalmıştır. İnsanlar bu evi dolaşırlar, ona hayran olurlar ve şöyle derler: ‘Keşke şu kerpiç de yerine konulmuş olsaydı.’ İşte ben o kerpicim. Ben peygamberlerin sonuncusuyum.”

(Buhari, “Menakıb”, 18)

Bu hadisi Hz. Peygamber’e duyulan ihtiyaç açısından yorumlayınız.

....

....

....

....

....

11. Sahabe Hendek Savaşı’nda Allah Resulü’ne olan bağlılıklarını şu coşkulu dizelerle sunmuştur:

“Bizler Muhammed’e (sav) biat edenleriz
Ömrümüz oldukça İslam yolunu izleriz.”
Hz. Peygamber de ashabına şu sözlerle cevap vermiştir:
“Ey Allah’ım! Gerçek hayır ancak ahiret hayrı
O hâlde mübarek eyle muhacir ve ensarı.”

(Buhari, “Megazi”, 30)

Bu rivayeti Hz. Peygamber’e her koşulda bağlı olmanın sağladığı kazanç açısından yorumlayınız.

....

....

....

....

....

12. “... Adaletli olun. Bu, takvaya daha uygundur. Allah’tan korkun. Şüphesiz Allah yaptıklarınızdan haberdardır.”

(Maide suresi 8. ayet)

Allah Resulü bir gün Medine pazarında dolaşırken bir buğday çuvalı dikkatini çekmiş ve elini buğday çuvalına daldırmıştır. Alt taraftaki buğdayların ıslak olduğunu fark edince satıcıya bunun sebebini sormuştur. Yağmurdan kaynaklı olduğunu öğrenince ıslak olanları görünür şekilde koyması gerektiğini söyleyerek satıcıyı uyarmış, “Müslümanlar arasında aldatma olamaz! Bizi aldatan, bizden değildir!” buyurmuştur.

(Darimi, “Büyu”, 10)

Bu ayet ve hadisten hareketle İslam’ın anlaşılmasında Kur’an ve sünnetin rolünü açıklayınız.

....

....

....

....

....

Aşağıdaki 13-24. soruların doğru cevaplarını işaretleyiniz.

13. · Hz. Peygamber'i tanımak ile dinin doğru bir şekilde yaşanması arasında nasıl bir ilişki vardır?
· Allah (cc), Resulü'ne itaat edilmesini niçin emretmiştir?
· Hz. Muhammed'e (sav) ait olan veya olmayan sözleri belirlemek neden önemlidir?

Bu sorulara cevap arayan bir öğrenci aşağıdakilerden hangisini araştırıyor olabilir?

A) Hadis ilminin temel kavramları

B) Hadis ve sünnet arasındaki ilişki

C) Hadis ilminin konusu ve önemi

D) Hadis ilmiyle ilişkili ilimler

E) Sünnetin evrensel oluşu

14. "Ey insanlar! Bilesiniz ki Rabb'iniz bir, atanız da birdir. Arap'ın Arap olmayana, Arap olmayanın da Arap'a; beyazın siyaha, siyahın da beyaza hiçbir üstünlüğü yoktur. Fazilet takvadadır..."

(Ahmed bin Hanbel, *el-Müsned,* 5/411)

Bu hadiste sünnetin hangi yönü vurgulanmıştır?

A) Bağlayıcılık

B) Evrensellik

C) Hidayete erdirme

D) Korunmuşluk

E) Vahyi açıklama

15. Ebu Said Hudri'den (ra) nakledildiğine göre Resulullah şöyle buyurmuştur: "Ey Ebu Said! Kim Rab olarak Allah'tan, din olarak İslam'dan ve peygamber olarak Muhammed'den razı olursa ona cennet vacip olur."

(I: Ebu Said Hudri'den (ra); II: "Ey Ebu Said! ... vacip olur.")

(Müslim, "İmare", 116)

Bu hadiste numaralandırılmış bölümlerin ismi aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

	I	II
A)	İsnat	Metin
B)	İsnat	Rivayet
C)	Ravi	Metin
D)	Ravi	Rivayet
E)	Sünnet	Ravi

16. “Kalbini yalnızca imana tahsis eden; kalbini selim, dilini doğru, nefsini doyurmuş, ahlakını düzgün kılan ve kulaklarını (hak yolunda) haberci, gözlerini (kalp izinde) bekçi kılan kişi kurtuluşa ermiştir... Kalbini (ilahi güzelliklerin dolup taştığı) bir kap hâline getiren kurtuluşa ermiştir.”

(Ahmed bin Hanbel, *el-Müsned,* 5/147)

Bu hadisi kendine rehber edinen bir kişinin

I. Duyduğu her haberi aktarma
II. Yalan söylemekten kaçınma
III. Güzel iş ve davranışlara yönelme

davranışlarından hangilerini yapması beklenir?

A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) II ve III

17. Allah (cc) tarafından en güzel şekilde yaratılan insan aynı zamanda zaafları olan bir varlıktır. Dolayısıyla Yüce Allah, zaaflardan uzaklaşma ve doğru yolu bulma adına kullarına peygamberler göndermiştir. Bununla ilgili “Ant olsun ki biz her ümmete ‘Allah’a kulluk edin, tâğûttan uzak durun.’ diyen bir elçi gönderdik...” (Nahl suresi 36. ayet) hitabında bulunmuştur. Başka bir ayette de “... Biz bir resul göndermedikçe azap da etmeyiz.” (İsra suresi 15. ayet) buyurarak insanın sorumluluk alanının vahiyle belirlendiğine işaret etmiştir. Gönderilen elçiler de insanlara ilahi mesajı en güzel şekilde tebliğ etmiştir. Dolayısıyla ----

Bu metnin sonuna düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) insan güzel yaratılışlı fakat kusurları da olan bir varlıktır.
B) peygamberler insanlara karşı sadece tebliğ göreviyle sorumludur.
C) insanlar, peygamberlerin rehberliğine ihtiyaç duyarlar.
D) peygamberler dinin emir ve yasaklarını tebliğ etmişlerdir.
E) peygamberler, insanların örnek alabileceği en doğru rehberlerdir.

18. Aşağıdakilerden hangisi sünnetin evrensel yönünü ifade eden bir durum değildir?

A) Renk ve biçim olarak giyim kuşamın aynı olması
B) İnsanların birbirine dürüst davranması
C) Çocukların sorumluluktan muaf tutulması
D) İnsanların her türlü konuda yardımlaşması
E) Toplumda adaletle hükmedilmesi

19. Aşağıdaki açıklamalardan hangisi parantez içinde verilen kavramla uyuşmamaktadır?

A) Allah Resulü’nün vahyi olduğu gibi insanlara bildirmesi (Tebliğ)
B) Resulullah’ın ilahi emir ve yasakları insanlara açıklaması (Tebyin)
C) Allah Resulü’nün Kur’an’ı Kerim hükümlerini pekiştirmesi (Tekit)
D) Hz. Peygamber’in davranışlarıyla insanlık için en güzel örnek olması (Temsil)
E) Hz. Peygamber’in dinî emir ve yasakları destekleyip pekiştirmesi (Teşri)

20 ve 21. soruları aşağıdaki metne göre cevaplayınız.

İmran bin Husayn mescitte oturup şefaat ile ilgili konuşurken bir kişi “Ey Ebu Nüceyd! Bize Kur’an’da bulunmayan konulardan bahsediyorsunuz.” diyerek onun Kur’an yerine sünnetten söz etmesinden rahatsız olmuştu. Bu söz üzerine İmran ile o kişi arasında şöyle bir konuşma geçti:

— Sen Kur’an’ı okuyorsun (değil mi?)

— Evet.

— Akşam namazının üç, yatsı namazının dört, sabah namazının iki, öğle namazının dört, ikindi namazının dört rekât olduğunu Kur’an’da bulabiliyor musun?

— Hayır.

— Bu hususları nereden öğrendiniz? Bizden öğrenmediniz mi? Biz de bunları Resulullah’tan öğrendik. Siz her kırk dirhemden bir dirhemin, şu kadar sürüden şu kadar koyunun, şu kadar deveden de şu kadarının zekât olarak verileceğine dair Kur’an’da bir hüküm bulabiliyor musunuz?

— Hayır.

— Bu hususları nereden öğrendiniz? Biz onları Resulullah’tan öğrendik. Siz de bizden. Yine Kur’an’da “... Beyt-i Atik’i tavaf etsinler.” buyruluyor. Tavafın yedi (şavt) olduğunu, İbrahim makamı arkasında iki rekât namaz kılınacağını Kur’an’da bulabiliyor musunuz? Bu hususları kimden öğreniyorsunuz? Bizden öğrenmiyor musunuz? Biz bunları da Allah’ın peygamberinden öğrendik. Aralarındaki konuşma bu şekilde devam ettikten sonra bu kişi “Beni ihya ettin, Allah da seni ihya etsin!” diyerek İmran bin Husayn’ın haklı olduğunu kabul etti.

(Hakim, *el-Müstedrek,* 1/192)

20. Bu metinde asıl anlatılmak istenen nedir?

A) Hz. Peygamber’in görevi
B) Taklit etmenin önemi
C) Sünnetin dindeki yeri
D) İbadetlerin önemi
E) Kur’an’ın yorumu

21. Bu metinden hareketle sünnetin konumu ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

A) İslam’daki ilk başvuru kaynağıdır.
B) Sünnet olmasa da dinin hükümleri bilinebilir.
C) Sünnet, yazılı metinden öğrenilmiştir.
D) Sünnet, yalnızca Kur’an’daki hükümleri bildirir.
E) Sünnet, ibadetlerin detaylarını açıklar.

22. Ebu Hüreyre’nin (ra) naklettiğine göre Resulullah şöyle buyurdu: “Yüz çevirenler dışında bütün ümmetim cennete girer.” Ey Allah’ın Resulü! Yüz çevirenler kimlerdir? diye sorulunca Nebi (sav): “Kim bana itaat ederse cennete girer, kim de bana karşı gelirse (cennete girmekten) yüz çevirenlerden olur.” buyurdu.

(Buhari, “İtisam”, 2)

Bu hadisişerifin ana konusu aşağıdakilerden hangisidir?

A) Cennete girmek
B) Hz. Muhammed (sav)
C) Sünnete bağlılık
D) Ümmet bilinci
E) Yüz çevirmek

23. I. Müslim bin Haccac dedi ki bize Ebu Bekir bin Ebi Şeybe rivayet etti. Ebu Bekir'e Abdullah bin İdris, Muaviye ve Veki rivayet ettiler. Onların üçü de Ameş'ten; Ameş, İbrahim'den; İbrahim, Alkame'den; Alkame de Abdullah bin Mesud'dan nakletti. Abdullah bin Mesud şöyle demiştir:

II. "İman edip de imanlarına zulüm karıştırmayanlar yok mu?.." (Enam suresi 82. ayet) ayeti nazil olunca bu ayet Resulullah'ın ashabına ağır geldi. "Hangimiz nefsine zulmetmiyor ki?" dediler.

III. Bunun üzerine Resulullah şöyle buyurdu: "Bu sizin zannettiğiniz gibi bir zulüm değildir. O, Lokman'ın oğluna söylediği 'Yavrucuğum, Allah'a şirk koşma. Çünkü şirk, büyük bir zulümdür.' sözü gibidir."

(Müslim, "İman", 124)

Bu hadisin senet ve metin kısımlarının bulunduğu paragraflar aşağıdakilerden hangisidir?

	Senet	**Metin**
A)	Yalnız I	II ve III
B)	Yalnız II	I ve III
C)	Yalnız III	I ve II
D)	I ve II	Yalnız III
E)	I ve III	Yalnız II

24. I. Allah Resulü şöyle buyurdu: "Kolaylaştırın, zorlaştırmayın; müjdeleyin, nefret ettirmeyin!"

(Buhari, "İlim", 11)

II. Allah Resulü şöyle dua ederdi: "Bizi yediren, içiren ve bizi Müslüman yapan Allah'a hamdolsun."

(Ebu Davud, "Etime", 52)

III. Allah Resulü şöyle dua ederdi: "Allah'ım! Bana mağfiret eyle. Beni daima hidayet üzere eyle..."

(İbni Mace, "İkamet", 180)

IV. Allah Resulü şöyle buyurdu: "İlim talep etmek her Müslüman'a farzdır."

(İbni Mace, "Sünnet", 17)

Numaralandırılmış bu hadislerden hangileri fiilî hadise örnektir?

A) Yalnız I
B) I ve II
C) I ve IV
D) II ve III
E) III ve IV

Ünite ile ilgili daha fazla soruya bu karekod üzerinden ulaşabilirsiniz.

